

شماره چاپ: ۴۲۴

دوره دهم - سال اول

شماره ثبت: ۲۳

تاریخ چاپ: ۱۳۹۵/۱۱/۲۶

اظہار نظر کارشناسی درباره:

«طرح تقویت و توسعه نظام استاندارد ملی ایران»

(اعاده شده از شورای نگهبان)

کد موضوعی: ۲۴۰

شماره مسلسل: ۱۵۰۴۰-۳

اسفندماه ۱۳۹۵

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده.....
۱.....	مقدمه.....
۲.....	بررسی گزارش کمیسیون.....
۱۳.....	جمع بندی.....

اظهار نظر کارشناسی درباره:
« طرح تقویت و توسعه نظام استاندارد ملی ایران »
(اعاده شده از شورای نگهبان)

چکیده

طرح حاضر در راستای تغییر و اصلاح در نظام استاندارد کشور ارائه شده است که با ایرادهایی توسط شورای نگهبان مواجه گردیده است. غالباً ایرادهای مذکور در مصوبه کمیسیون مرتفع گردیده است و در موارد محدودی با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس نیازمند اصلاحات مختصری است که در این گزارش مورد اشاره قرار گرفته است.

مقدمه

« طرح تقویت و توسعه نظام استاندارد ملی ایران » در جلسه مورخ ۱۳۹۵/۲/۲۱ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید. شورای نگهبان به‌موجب نظر مورخ ۱۳۹۵/۳/۱۷، بدون بررسی تفصیلی مواد این مصوبه، به‌صورت کلی مصوبه مجلس را مغایر با اصل هفتادوپنجم قانون اساسی اعلام کرد و آن را جهت اصلاح به مجلس عودت داد. به‌منظور رفع ایراد کلی شورای نگهبان، مجلس اصلاحاتی در مصوبه اولیه خود اعمال نمود و آن مصوبه را مجدداً برای شورای نگهبان ارسال کرد. شورای نگهبان در این مرحله اقدام به بررسی تفصیلی این مصوبه کرد و به‌موجب نظر مورخ ۱۳۹۵/۱۰/۱۸، در قالب ۱۲ بند، ایراداتی را بر مصوبه مجلس وارد دانست. متعاقباً در تاریخ ۱۳۹۵/۱۱/۱۲ کمیسیون مشترک، اقدام به ارائه

پیشنهادهایی جهت رفع ایرادات شورای نگهبان کرده که در این گزارش به بررسی این پیشنهادها خواهیم پرداخت.

بررسی گزارش کمیسیون

بند «۱»- ماده (۳)

در بند «۱» ایرادات شورای نگهبان، ماده (۳) «طرح تقویت و توسعه نظام استاندارد ملی ایران» از دو جهت واجد ابهام دانسته شده است:

الف) براساس ابهام نخست، ماده (۳) که سازمان ملی استاندارد ایران را تنها مرجع رسمی حاکمیتی در زمینه «سیاستگذاری، حسن نظارت و هدایت نظام استاندارد و اطمینان بخشی به کیفیت کالاها و خدمات» معرفی کرده است از حیث تعارض با بندهای «۶» و «۷-۱» سیاست‌های کلی سلامت، واجد ابهام است. با این توضیح که بندهای «۶» و «۷-۱» سیاست‌های کلی سلامت^۱، تولید نظام سلامت در زمینه کالاها و خدمات سلامت محور را در صلاحیت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی قرار داده است. لذا در صورتی که اطلاق ماده (۳) مصوبه مجلس شامل کالاها و خدمات سلامت محور شود، این ماده مغایر با سیاست‌های مذکور و نتیجتاً مغایر با بند «۱» اصل یکصد و دهم قانون اساسی است.

۱. بند «۶»- تأمین امنیت غذایی و بهره‌مندی عادلانه آحاد مردم از سبد غذایی سالم، مطلوب و کافی، آب‌وهوای پاک، امکانات ورزشی همگانی و فرآورده‌های بهداشتی ایمن همراه با رعایت استانداردهای ملی و معیارهای منطقه‌ای و جهانی.

بند «۷-۱»- تولید نظام سلامت شامل سیاستگذاری‌های اجرایی، برنامه‌ریزی‌های راهبردی، ارزشیابی و نظارت توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

به موجب پیشنهاد کمیسیون، ضمن حذف کلمه «تنها» در صدر ماده (۳)، عبارت «رعایت سیاست‌های کلی نظام از قبیل سیاست‌های کلی سلامت و بند «۲۴» سیاست‌های اقتصاد مقاومتی در این خصوص الزامی است» به انتهای ماده اضافه می‌شود. در نتیجه این پیشنهاد، وظایف سازمان استاندارد در چارچوب مفاد سیاست‌های کلی نظام به‌ویژه سیاست‌های کلی سلامت قرار می‌گیرد و به صلاحیت‌های «وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی» مذکور در بند «۷-۱» این سیاست‌ها تأکید و تصریح می‌شود.

ب) به موجب قسمت دوم بند «۱» اظهار نظر شورا، عبارت عموم دستگاه‌های اجرایی در تبصره‌های «۱» و «۳» ماده (۳) مصوبه مجلس، از آن جهت که شامل دستگاه‌های غیر قوه مجریه و سازمان‌هایی که در قانون اساسی برای آنها وظایف خاصی ذکر شده می‌گردد، مغایر با اصل پنجاه و هفتم قانون اساسی اعلام شده است. مبتنی بر این ایراد شورا، ذکر این نکته لازم است که در ماده (۳) مصوبه حاضر، حوزه شمول صلاحیت «سازمان ملی استاندارد ایران» در زمینه استانداردسازی و نظارت بر اجرای استانداردها شامل مطلق کالاها و خدمات دانسته شده است. این در حالی است که با مراجعه به قوانینی همچون ماده (۸) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶ - مشاهده می‌شود که اصطلاح «خدمات» می‌تواند شامل امور حاکمیتی همچون: سیاست‌گذاری، قانونگذاری، امور قضایی، امور نظامی و انتظامی و... بشود و لذا شورای نگهبان پیش‌بینی چنین صلاحیتی برای سازمان ملی استاندارد ایران را مغایر با صلاحیت‌های دستگاه‌های غیر قوه مجریه و سازمان‌هایی که در قانون اساسی برای آنها وظایف خاصی ذکر شده دانسته و آن را سبب ایجاد تداخل در صلاحیت‌های آنها قلمداد کرده است.

کمیسیون مشترک جهت رفع این ایراد، پیشنهاد داده است که در تبصره «۱» ماده (۳) پس از عبارت «دستگاه‌های اجرایی» عبارت «تابعه قوه مجریه به‌استثنای دستگاه‌هایی که وظایف

خاصی در قانون اساسی برای آنها تعیین شده است» افزوده شود و به تبع آن در تبصره «۳» این ماده نیز پس از عبارت «دستگاه‌های اجرایی» عبارت «موضوع تبصره «۱» این ماده» افزوده شود. در این پیشنهاد، عبارت «تابعه قوه مجریه» منجر به خروج «دستگاه‌های غیر قوه مجریه» از شمول صلاحیت سازمان استاندارد شده و عبارت «به‌استثنای دستگاه‌هایی که وظایف خاصی در قانون اساسی برای آنها تعیین شده است» نیز دستگاه‌های مذکور را از صلاحیت سازمان خارج می‌سازد و لذا تمامی نهادهایی که شمول صلاحیت سازمان ملی استاندارد بر آنها مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته بود از صلاحیت این سازمان خارج می‌شود. با این اصلاحات در این ماده، ایراد شورای نگهبان مرتفع به نظر می‌رسد.

بند «۲» - ماده (۴)

به‌موجب بند «۲» ایرادات شورای نگهبان، اطلاق حکم ماده (۴) مبنی بر تکلیف دستگاه‌های اجرایی موضوع این ماده به همکاری با سازمان ملی استاندارد ایران از آن جهت که شامل دستگاه‌های غیرقوه مجریه نیز می‌شود و از طرفی، تصویب ضوابط نحوه همکاری برعهده شورای عالی استاندارد نهاده شده است، مغایر با اصل پنجاه‌وهفتم قانون اساسی می‌باشد. به‌موجب مصوبه کمیسیون مشترک، اولاً شمول «کلیه دستگاه‌های اجرایی مذکور در این ماده» به همان دستگاه‌های اجرایی موضوع تبصره «۱» ماده (۳) محدود شده و ثانیاً لزوم تصویب ضوابط همکاری این دستگاه‌ها توسط «شورای عالی استاندارد» نیز حذف شده تا در نتیجه، نحوه همکاری با هماهنگی دستگاه‌های مذکور تعیین گردد. با این اصلاح، ایراد شورای نگهبان مرتفع به نظر می‌رسد.

بند «۳» - ماده (۷)

بند «۳» ایرادات شورای نگهبان، بندهای مختلف ماده (۷) مصوبه مجلس را که در مقام بیان مأموریت‌ها و وظایف سازمان ملی استاندارد ایران بوده، مغایر با اصول مختلف قانون اساسی و موازین شرع اعلام کرده است.

الف) جزء «۱» این ایراد برمبنای اشکالات قبلی شورا درخصوص تداخل صلاحیت‌های قوا بوده و لذا بند «۱» ماده (۷) مصوبه مجلس را مغایر با اصل پنجاه‌وهفتم قانون اساسی اعلام کرده است.

در این مورد، پیشنهاد کمیسیون مبنی بر مقید نمودن مأموریت‌ها و وظایف سازمان به «ماده (۳) و تبصره‌های «۱» و «۳» آن» رافع ایراد شورا تلقی می‌شود زیرا در نتیجه اعمال پیشنهادهای قبلی کمیسیون، حوزه شمول دستگاه‌های اجرایی در ماده (۳) و تبصره‌های آن، به‌درستی محدود شده و مغایر اصل پنجاه‌وهفتم قانون اساسی نیست.

ب) جزء «۲» ایراد شورا، تبصره «۱» بند «۱» ماده (۷) مصوبه مجلس را از جهت «حصر استثنا» در موارد ذکر شده در این تبصره مبنیاً بر اشکالات قبلی واجد ایراد دانسته است. توضیح آنکه به‌نظر شورای نگهبان، تعیین متولی، «صرفاً برای استانداردهای دارویی، نظامی و انرژی هسته‌ای» به‌معنای این است که سایر حوزه‌ها در صلاحیت «سازمان ملی استاندارد» قرار می‌گیرد که واجد همان مغایرت با اصل پنجاه‌وهفتم قانون اساسی (دخالت قوه مجریه در سایر قوا و دستگاه‌های دولتی) است. در این مورد، پیشنهاد کمیسیون در بند قبلی مبنی بر مقید نمودن مأموریت‌ها و وظایف سازمان به «ماده (۳) و تبصره‌های «۱» و «۳» آن» در صدر ماده (۷) رافع ایراد شورا تلقی می‌شود. علاوه بر این، از نظر شورای نگهبان، اطلاق «واگذاری امور نظامی در این تبصره برعهده دستگاه ذیربط» که علی‌الاصول وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح می‌باشد، مغایر با اصل یکصد و دهم

قانون اساسی شناخته شده است. چراکه به موجب این اصل «فرماندهی کل نیروهای مسلح» از وظایف و اختیارات رهبری تعیین شده است.

به موجب مصوبه کمیسیون مشترک به منظور رفع این ایراد، عبارت «با اذن مقام معظم رهبری» پس از عبارت «وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح» افزوده می‌شود که رافع ایراد شورا تلقی می‌شود.

ج) جزء «۳» این ایراد، تبصره «۲» بند «۱» ماده (۷) مصوبه مجلس را از آن جهت که تعیین، تدوین، نشر و نظارت بر اجرای استانداردهای حلال را به صورت مطلق به سازمان ملی استاندارد ایران - با خصوصیات مذکور در این مصوبه - واگذار کرده، خلاف موازین شرع اعلام کرده است.

در خصوص این ایراد شورای نگهبان، ذکر این نکته لازم است که مجلس شورای اسلامی به موجب «قانون نظارت شرعی بر ذبح و صید» - مصوب ۱۳۸۷ - ضوابط و شیوه اجرا و نظارت بر ذبح و صید شرعی را به صورت مفصل تعیین نموده است و حال آنکه در تبصره مورد ایراد شورا، تعیین، تدوین، نشر و نظارت بر اجرای استانداردهای حلال به صورت مطلق ذکر شده و شامل محدوده‌ای فراتر از مورد فوق خواهد بود.

به موجب پیشنهاد کمیسیون در تبصره «۲» این ماده «تعیین، تدوین، نشر و نظارت بر اجرای استانداردهای حلال پس از تأیید هیئتی متشکل از سه فقیه منصوب شورای نگهبان قابل اجراست. تشخیص این هیئت منافی صلاحیت فقهای شورای نگهبان در اعلام مغایرت با موازین شرع نیست». قسمت اول این پیشنهاد، سازوکار مناسبی جهت نظارت شرعی بر استانداردهای حلال، پیش‌بینی نموده است. البته لازم است اعضای فقیه هیئت مذکور، صرفاً منصوب «فقهای شورای نگهبان» باشد در غیر این صورت، مغایر اصل چهارم قانون اساسی تلقی می‌شود زیرا به موجب این اصل «تشخیص مطابقت با موازین اسلامی،

برعهده فقهای شورای نگهبان است.^۲ همچنین عبارت اخیر (تشخیص این هیئت...) جهت جلوگیری از مغایرت این سازوکار با وظایف قانونی شورای نگهبان ضروری می‌باشد^۳ اما ضروری است (با رعایت تشریفات آیین‌نامه داخلی مجلس) به لزوم «عدم مخالفت نظرات این هیئت با نظرات فقهای شورای نگهبان» نیز تأکید شود و الا مغایر اصل چهارم قانون اساسی به‌شمار می‌رود. چراکه «نافی صلاحیت نبودن» و «عدم مخالفت با نظرات» شورای نگهبان، دو نکته مجزا است.

د) جزء «۴» ایراد شورا، اطلاق بند «۲۰» ماده (۷) مصوبه مجلس را، از حیث واگذاری «ساماندهی ساختار نظام مدیریت کیفیت واردات و صادرات کشور» به سازمان ملی استاندارد ایران، مغایر با اصل هشتادوپنجم قانون اساسی دانسته است. توضیح آنکه از نظر شورای نگهبان، اگر اطلاق این صلاحیت منجر شود که سازمان ملی استاندارد ایران خود را جهت اصلاح ساختارهای قانونی موجود در جهت مدیریت کیفیت واردات و صادرات کشور صالح بداند، در واقع تفویض صلاحیت اصلاح قوانین توسط این سازمان است و از این جهت با اصل هشتادوپنجم قانون اساسی مغایرت دارد. پیشنهاد کمیسیون مبنی بر افزودن عبارت «در چارچوب قوانین و مقررات مربوطه» به انتهای بند «۲۰» ماده (۷) رافع این مغایرت است.

---

۲. لازم به یادآوری است به‌موجب تبصره «۱» ماده (۱۸) لایحه برنامه ششم توسعه مصوب مجلس شورای اسلامی، نیز اعضای فقهی در شورای فقهی بانک مرکزی نیز به پیشنهاد رئیس بانک مرکزی و تأیید «فقهای شورای نگهبان» انتخاب می‌شوند.

۳. شورای نگهبان در بند «۶» نظرات اخیر خود جهت بررسی لایحه برنامه ششم توسعه اعلام نمود: «اظهار نظر شورای فقهی راجع به دستورالعمل‌ها، بخشنامه‌ها و شیوه‌نامه‌های موضوع تبصره «۲» ماده (۱۸) نباید مخالف و نافی اختیارات و نظرات فقهای شورای نگهبان باشد والا مغایر اصل چهارم قانون اساسی است». از آنجا که سازوکار شورای فقهی موضوع ماده فوق، با هیئت مذکور در تبصره «۲» مشابه است لازم است در این مورد به‌نظر فوق توجه شود.

ه) جزء «۵» این ایراد شورا، واژه «سمینار» در تبصره بند «۲۱» ماده (۷) مصوبه مجلس را مغایر با اصل پانزدهم قانون اساسی شناخته است. مصوبه کمیسیون مبنی بر تغییر این واژه به «هم‌اندیشی (سمینار)» رافع ایراد است.

بند «۴» - ماده (۱۰)

به موجب بند «۴» ایرادات شورای نگهبان، ماده (۱۰) مصوبه مجلس از جهت اینکه رعایت الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت را در تدوین استانداردها برای سازمان ملی استاندارد ایران لازم دانسته و حال آنکه این الگو تاکنون به تصویب هیچ مرجع قانونی نرسیده است، واجد ابهام اعلام کرده است. به منظور رفع ابهام اخیرالذکر، کمیسیون به حذف این ماده رأی داده است.

بند «۵» - مواد (۲۰)، (۲۱) و (۲۸)

در بند «۵» ایرادات شورای نگهبان، مواد (۲۰)، (۲۱) و (۲۸)، از آن جهت که مشخص نیست کارشناسان مذکور در این مواد از شرط وثاقت و امانت برخوردار هستند یا خیر، واجد ابهام دانسته شده است.

کمیسیون به منظور رفع ابهام مذکور، عبارت «امین و مورد وثوق» را در ماده (۲۰) و تبصره «۱» آن بعد از کلمه «کارشناسان»، در ماده (۲۱) بعد از عبارت «اشخاص حقیقی»، در ماده (۲۲) بعد از عبارت «تشکل‌های تخصصی ذیصلاح» و در ماده (۲۸) بعد از عبارت «کارشناسان رسمی» اضافه نموده است.

بند «۶» - ماده (۲۱)

به موجب بند «۶» ایرادات شورای نگهبان، در ماده (۲۱) مصوبه مجلس، واگذاری روش رسیدگی به تخلفات کارشناسان موضوع این ماده به آیین نامه اجرایی این قانون، مغایر با اصل هشتادوپنجم قانون اساسی شناخته شده است. در این خصوص ذکر این نکته لازم است که با توجه به ماهیت رسیدگی به تخلفات که ممکن است منجر به تحمیل مجازات و جریمه بر اشخاص شود، شورای نگهبان این موضوع را واجد ماهیت تقنینی دانسته و تنها قانونگذار را جهت تعیین شیوه رسیدگی به تخلفات مشمولین این ماده و تعیین مجازات برای آنها صالح دانسته است. ظاهراً این بند از نظرات شورا در گزارش کمیسیون مشترک منعکس نشده است. جهت رفع ایراد شورا می توان عبارت «و روش رسیدگی به تخلفات» را از ماده حذف نمود.

بند «۷» - ماده (۳۱)

به موجب بند «۷» ایرادات شورای نگهبان، در ماده (۳۱) مصوبه مجلس، اطلاق واگذاری تصویب «نظام جامع کنترل کیفیت ملی کشور» به شورای عالی استاندارد، مغایر با اصل هشتادوپنجم قانون اساسی می باشد. در خصوص این ایراد شورای نگهبان ذکر این نکته لازم است که با توجه به اینکه «نظام جامع کنترل کیفیت ملی» متضمن الزامات و تکالیف مختلفی برای مردم خواهد بود و حقوق مردم را تحت الشعاع قرار خواهد داد، لذا موضوع مزبور واجد ماهیت تقنینی بوده و از نظر شورای نگهبان واگذاری تعیین این الزامات به شورای عالی استاندارد مغایر با اصل هشتادوپنجم قانون اساسی می باشد. حال به موجب مصوبه کمیسیون، این صلاحیت سازمان، مقید به «قوانین و مقررات مربوطه» می شود که رافع ایراد شورا خواهد بود.

بند «۸» - ماده (۳۵)

الف) به موجب بند «۸» ایرادات شورای نگهبان، ترکیب تعیین شده برای شورای عالی استاندارد در ماده (۳۵)، با عنایت به وظایف این شورا که در مواد قبلی و ماده (۳۶) تعیین شده، مغایر اصول پنجاه و هفتم و شصتم قانون اساسی شناخته شده است.

در این خصوص شایان ذکر است که از نظر شورای نگهبان، عضویت اعضای خارج از قوه مجریه در شوراهایی همچون شورای عالی استاندارد که در ذیل قوه مجریه قرار دارند و در واقع بخشی از وظایف قوه مجریه را ایفا می‌نمایند مغایر با اصول پنجاه و هفتم و شصتم قانون اساسی می‌باشد؛ همچنین با توجه به اینکه در مواد مختلف این مصوبه تهیه و تصویب برخی از اسناد و مقرراتی که ماهیت آیین‌نامه‌ای دارند برعهده شورای عالی استاندارد قرار گرفته است عضویت اعضای غیر وزیر نیز علیرغم اینکه جزئی از قوه مجریه باشند محل ایراد است.

ب) به موجب عبارت ذیل این ایراد شورای نگهبان، تبصره «۲» این ماده که به تعیین ترکیب شورای استاندارد استان پرداخته، در خصوص عضویت اعضای غیرقوه مجریه، مغایر اصل شصتم قانون اساسی اعلام شده است. جهت رفع هردو ایراد، کمیسیون در مصوبه خود یک تبصره به‌عنوان تبصره «۴» به ماده (۳۵) الحاق نمود که به موجب آن «مصوبات شورای عالی استاندارد با تأیید وزرای عضو شورا و مصوبات شوراهای عالی استانی با تأیید اعضای متناظر وزرای عضو شورای عالی استاندارد در سطح استان نافذ و اجرایی می‌گردد» که این تبصره، رافع هر دو ایراد شورا تلقی می‌شود.

بند «۹» - ماده (۳۶)

به موجب بند «۹» ایرادات شورای نگهبان، بندهای «۱»، «۳»، «۸»، «۱۲» و «۱۳» ماده (۳۶) مصوبه مجلس که به بیان وظایف و اختیارات شورای عالی استاندارد پرداخته، مبنیاً بر ایراد شورای نگهبان نسبت به ترکیب شورای مزبور در ماده (۳۵) این مصوبه، واجد اشکال دانسته شده است که با الحاق تبصره «۴» به ماده (۳۵) در بند پیشین، این ایراد نیز مرتفع خواهد بود.

بند «۱۰» - ماده (۳۹)

به موجب بند «۱۰» ایرادات شورای نگهبان، اطلاق بندهای «۲»، «۴»، «۵» و «۷» ماده (۳۹) این مصوبه که در مقام بیان وظایف رئیس سازمان ملی استاندارد ایران بوده، از آن جهت که برخی از امور را به تصویب شورای عالی استاندارد منوط کرده، مبنیاً بر ایراد شورا نسبت به ماده (۳۵)، مغایر اصول پنجاه و هفتم و شصتم قانون اساسی شناخته شده است که با رفع ایراد در بندهای فوق، این ایراد نیز مرتفع می شود.

بند «۱۱» - ماده (۴۳)

الف) به موجب بند «۱۱» ایرادات شورای نگهبان، در ماده (۴۳) مصوبه مجلس که به تعیین کمیسیونی جهت رسیدگی به تخلفات موضوع این مصوبه پرداخته، انتخاب قاضی توسط رئیس کل دادگستری استان، مغایر بند «۲» اصل یکصد و پنجاه و هشتم قانون اساسی است. در این خصوص به نظر می رسد که منظور شورای نگهبان بند «۳» اصل یکصد و پنجاه و هشتم قانون اساسی بوده است که استخدام قضات و عزل و نصب آنها را در صلاحیت رئیس قوه قضائیه دانسته است.

ب) بر طبق عبارت ذیل این ایراد شورا، ماده (۴۳) مصوبه مجلس از جهت قطعی بودن یا نبودن رأی این کمیسیون و امکان رسیدگی در محاکم صالحه قضایی، قبل از اجرا دارای ابهام دانسته شده است. در این خصوص ذکر این نکته لازم است که با توجه به اینکه تصمیمات کمیسیون موضوع این ماده واجد ویژگی آرای قضایی نیست و توسط قاضی منصوب رئیس قوه قضائیه صادر نمی‌شود، لازم است تا در ذیل این ماده بر امکان رسیدگی به این آرا در محاکم صالحه قضایی تصریح شود. ناظر بر هر دو ایراد فوق، به موجب مصوبه کمیسیون، اولاً انتصاب قضات موضوع ماده در صلاحیت «رئیس قوه قضائیه» قرار گرفته است. همچنین تصمیمات کمیسیون ظرف مدت سی روز پس از ابلاغ در مراجع قضایی دیصلاح قابل اعتراض عنوان شده است که رافع هر دو ایراد شورا است. شایان ذکر است به موجب اولین مصوبه مجلس ناظر بر این طرح در تاریخ ۱۳۹۵/۲/۲۱ در ماده (۴۳) پس از واژه «کشاورزی»، عبارت «تعاون ایران» درج و به تصویب رسیده است که در مصوبه کمیسیون به «تعاون مرکزی» تغییر یافته است.

بند «۱۲» - ماده (۵۷)

الف) به موجب بند «۱۲» ایرادات شورای نگهبان، ماده (۵۷) مصوبه مجلس از آن جهت که بودجه سازمان را با تصویب شورای عالی استاندارد جهت درج در لایحه بودجه مجاز شمرده، مبنیاً بر ایراد ماده (۳۵) این مصوبه، مغایر اصول پنجاه و هفتم و شصتم قانون اساسی دانسته شد. در این خصوص، با اصلاح ایراد شورا نسبت به ماده (۳۵) این قسمت از ایراد شورا نیز مرتفع به نظر می‌رسد.

ب) همچنین بر طبق عبارت ذیل این بند، این ماده از جهت الزام سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به درج بودجه پیشنهادی در لایحه بودجه سنواتی، مغایر اصل پنجاه و دوم قانون اساسی شناخته شده است. در مصوبه کمیسیون، به لزوم تصویب بودجه سالیانه سازمان توسط «هیئت وزیران» تصریح شده که رافع ایراد شورا به نظر می‌رسد.

جمع بندی

۱. **در خصوص بندهای «۱» و «۲»،** مصوبه کمیسیون مبنی بر لزوم «رعایت سیاست‌های کلی نظام از قبیل سیاست‌های کلی سلامت و بند «۲۴» سیاست‌های اقتصاد مقاومتی» رافع ایراد شورا مبنی بر مغایرت ماده (۳) با بند «۱» اصل یکصد و دهم قانون اساسی است. البته لازم به ذکر است که در ایرادات شورا، صرفاً به «سیاست‌های کلی سلامت» اشاره شده بود.

همچنین مغایرت عبارت «عموم دستگاه‌های اجرایی» در تبصره‌های «۱» و «۳» ماده (۳) با اصل پنجاه و هفتم قانون اساسی بدین شکل رفع شد که در تبصره «۱» ماده (۳) پس از عبارت «دستگاه‌های اجرایی» عبارت «تابعه قوه مجریه به استثنای دستگاه‌هایی که وظایف خاصی در قانون اساسی برای آنها تعیین شده است» افزوده شود. همچنین بند «۲» ایرادات شورا نیز ناظر به همین موضوع در ماده (۴) است که در نتیجه، شمول «کلیه دستگاه‌های اجرایی مذکور در این ماده» به همان دستگاه‌های اجرایی موضوع تبصره «۱» ماده (۳) محدود شده است.

۲. **در خصوص بند «۳»،** بخش‌های «۱» و «۲» ایرادات این بند از نظرات شورا ناظر بر مغایرت بند «۱» و تبصره آن» در ماده (۷) با اصل پنجاه و هفتم قانون اساسی بوده که

پیشنهاد کمیسیون مبنی بر مقید نمودن مأموریت‌ها و وظایف سازمان به «ماده (۳) و تبصره‌های «۱» و «۳» آن» رافع ایراد تلقی می‌شود. همچنین افزودن عبارت «با اذن مقام معظم رهبری» پس از عبارت «وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح» در تبصره «۱» ماده (۷) رافع مغایرت با اصل یکصد و دهم قانون اساسی است. اما در بخش «۳» ایرادات، جهت رفع مغایر شرع بودن «اطلاق نظارت سازمان ملی استاندارد ایران بر اجرای استانداردهای حلال» لازم است اولاً فقهای هیئت پیشنهادی، صرفاً منصوب «فقهای شورای نگهبان» باشد و ثانیاً به «عدم مخالفت نظرات این هیئت با نظرات فقهای شورای نگهبان» نیز تأکید شود. عدم رعایت هریک از نکات فوق مغایر اصل چهارم قانون اساسی به‌شمار می‌رود. در این راستا متن زیر جهت اصلاح تبصره «۲» ماده (۷) (با رعایت تشریفات آیین‌نامه داخلی مجلس) پیشنهاد می‌شود:

«تبصره ۲»- تعیین، تدوین، نشر و نظارت بر اجرای استانداردهای حلال پس از تأیید هیئتی متشکل از سه فقیه منصوب فقهای شورای نگهبان قابل اجراست. نظرات این هیئت نباید مخالف و نافی نظرات و اختیارات فقهای شورای نگهبان باشد.

ناظر بر جزء «۴» ایرادات شورا نیز افزودن عبارت «در چارچوب قوانین و مقررات مربوطه» به انتهای بند «۲۰» ماده (۷) رافع مغایرت واگذاری صلاحیت «ساماندهی ساختار نظام مدیریت کیفیت واردات و صادرات کشور» به سازمان ملی استاندارد ایران با اصل هشتاد و پنجم قانون اساسی است. در جزء «۵» نیز تغییر واژه «سمینار» در تبصره بند «۲۱» ماده (۷) به «هم‌اندیشی (سمینار)» رافع مغایرت با اصل پانزدهم قانون اساسی است.

۳. **در خصوص بند «۴»**، به موجب این بند، الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت مذکور در ماده (۱۰) از نظر شورای نگهبان واجد ابهام بود که کمیسیون مشترک اقدام به حذف کل ماده نمود.

۴. **بند «۵» - مواد (۲۰)، (۲۱) و (۲۸)** در بند «۵» ایرادات شورای نگهبان، از آن جهت که مشخص نیست کارشناسان مذکور در مواد (۲۰)، (۲۱) و (۲۸)، در این مواد از شرط وثاقت و امانت برخوردار هستند یا خیر، واجد ابهام دانسته شده است که به پیشنهاد کمیسیون عبارت «امین و مورد وثوق» به مواد فوق، افزوده شد.

۵. **در خصوص بند «۶» - ماده (۲۱)**، جهت رفع ایراد شورا مبنی بر مغایرت واگذاری روش رسیدگی به تخلفات کارشناسان موضوع ماده (۲۱) با اصل هشتادوپنجم قانون اساسی میتوان عبارت «و روش رسیدگی به تخلفات» را از ماده حذف نمود. شایان ذکر است که این ماده در گزارش کمیسیون مشترک منعکس نشده است.

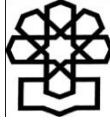
۶. **در خصوص بندهای «۸»، «۹»، «۱۰»**، با توجه به اینکه به موجب بندهای فوق، ترکیب «شورای عالی استاندارد در سطح ملی و استانی» مغایر اصول پنجاه و هفتم و شصتم قانون اساسی شناخته شده است که پیشنهاد کمیسیون مبنی بر الحاق تبصره «۴» به ماده (۳۵) (لزوم تأیید مصوبات این شورا در سطح ملی توسط وزرای عضو و در سطح استانی توسط اعضای متناظر وزرای عضو) رافع این ایرادات تلقی می‌شود.

۷. **در خصوص بند «۱۱»**، به موجب مصوبه کمیسیون، انتصاب قضات موضوع ماده (۴۳) در صلاحیت «رئیس قوه قضائیه» قرار گرفته و همچنین تصمیمات کمیسیون موضوع این ماده، ظرف مدت سی روز پس از ابلاغ در مراجع قضایی ذیصلاح قابل اعتراض عنوان شده است که رافع هردو ایراد شورا مبنی بر مغایرت انتخاب قاضی توسط رئیس کل دادگستری

استان با بند «۳» اصل یکصد و پنجاه و هشتم قانون اساسی و ابهام در قطعی بودن یا نبودن رأی این کمیسیون است. شایان ذکر است در ماده (۴۳) مصوبه کمیسیون، عبارت «تعاون ایران» به «تعاون مرکزی» تغییر یافته است.

۸. در خصوص بند «۱۲»، با اصلاح صورت پذیرفته در ماده (۳۵)، ایراد شورای نگهبان نسبت به ماده (۵۷) نیز مرتفع به نظر می‌رسد. همچنین تصویب بودجه پیشنهادی سازمان توسط هیئت وزیران نیز رافع ایراد شورای نگهبان به نظر می‌رسد.

۹. همچنین تذکرات شورا مبنی بر «اصلاح ماده (۳۰) به ماده (۳۵) در تبصره ماده (۵)» و همچنین «اصلاح واژه تعزیراتی به تعزیری در بند «۹» ماده (۴۱)» در مصوبه کمیسیون منعکس نشده است.

شماره مسلسل: ۳-۱۵۰۴۰

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: اظهارنظر کارشناسی درباره: «طرح تقویت و توسعه نظام استاندارد ملی ایران»
(اعاده شده از شورای نگهبان)

نام دفاتر: مطالعات حقوقی، مطالعات انرژی، صنعت و معدن

تهیه و تدوین کنندگان: حسین عبدالهی، احمد حکیم‌جوادی، حامد ناظمی، علی اصغر اژدری

ناظر علمی: جلیل محبی

متقاضی: معاونت پژوهش‌های سیاسی - حقوقی

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ شروع مطالعه: ۱۳۹۵/۱۰/۲۰

تاریخ خاتمه مطالعه: ۱۳۹۵/۱۰/۳۰

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵/۱۲/۱